

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığından:

TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİ

Hâkimler ve savcılar¹, görevlerini yerine getirirken adaletin en hassas ve doğru şekilde dağıtıldığından emin olan, meslekî sorumluluk içinde davranan, bütün işlemleri ile karar ve davranışlarında insan ve toplum hayatına tesir edeceklerinin ve toplum nezdindeki saygınlıklarının korunmasının Türk yargısının itibarını da yükselteceğinin bilincinde olan ‘hakîm, fehîm, müstakîm, emîn, mekîn ve metîn’ insanlardır. Anayasa ve kanunlardan aldıkları yetki çerçevesinde, hür vicdanları ile evrensel değerleri şiar edinerek bağımsız ve tarafsız olarak görevlerini yürütürler. Bu bildirmede belirtilen etik ilkeleri içtenlikle benimser, gerek meslekî gerekse sosyal hayatlarında bu ilkeler doğrultusunda davranmaya onurları ve vicdanları üzerine söz verirler.

Hâkimler ve savcılar;

1- İnsan onuruna saygılıdır, insan haklarını korur ve herkese eşit davranırlar

1.1. İnsan onurunun dokunulmaz olduğuna dair medeniyetimizin ve evrensel kabulün bir tezahürü olarak, insan onurunu esas alır; bütün davranışlarında insan hak ve özgürlüklerine uygun hareket ederler.

1.2. İnsan haklarına dayalı devlet ilkesinin, ancak insan hak ve özgürlüklerinin etkin bir şekilde korunması ile gerçekleşebileceğinin farkında ve bu konuda üzerlerine düşen sorumluluğun bilincindedirler.

1.3. Bir arada yaşamanın; farklılıklara saygı duymayı, birbirine anlayışla yaklaşmayı ve herkese eşit davranmayı gerektirdiğini kabul ederler.

1.4. Görevlerini yerine getirirken dil, din, mezhep, ırk, etnik köken, uyruk, cinsiyet, siyasi düşünce, sosyal ve ekonomik durum, hemşehrilik, yaşam biçimi, yaş, sağlık durumu, dış görünüş, medeni hâl ve benzeri sebeplerle ayrımcılığı kesin bir biçimde reddeder ve ayrımcı bir dil kullanmazlar. Anayasada yer verilen pozitif ayrımcılığın, eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmediğini bilirler.

1.5. Adalet hizmetinden faydalanmak isteyenler başta olmak üzere, meslektaşları, avukatlar, adalet personeli, tanık, bilirkişi gibi yargısal sürece dâhil olanlara ve topluma eşitlik ilkesinin uygulandığına dair güven verirler. Görev ve yetki alanı içerisinde, bu güveni zedeleyebilecek her türlü davranışları önlerler.

2- Bağımsızdırlar

2.1. Bağımsızlıklarıyla adil yargılanmanın ve hukuk devletinin güvencesidirler.

2.2. Yargı bağımsızlığının, yargılama fonksiyonunun baskı ve tesirden uzak bir şekilde yerine getirilmesi için tanındığının bilinciyle hareket ederler.

2.3. Bağımsızlıklarına doğrudan ya da dolaylı olarak etki edebilecek baskı ve tesiri kayıtsız şartsız reddederler.

¹ 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 3. maddesinde tanımlanan hâkim ve savcılarını ifade eder.

2.4. Kararlarını; kişilerin, kurumların ya da kamuoyunun tepkisini çekeceği endişesi duymaksızın ve onları memnun etme kaygısı taşımaksızın bağımsız olarak verirler.

2.5. Yargıya güvenin sağlanması ve sürdürülebilmesi için bağımsız olmak kadar, bağımsız görünmenin de önemli olduğu bilincindedirler.

2.6. Bağımsızlığın, sorumsuz ve ayrıcalıklı olmak anlamına gelmediğinin, bilakis hesap verebilirlik ilkesi çerçevesinde adaletin tecelli etmesini sağlama amacı taşıdığının farkındadırlar.

2.7. Kanunlarda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak hesap verebilirliğin; bağımsızlıklarını zedelemeyen, aksine toplumsal meşruiyetlerini arttırmak suretiyle güçlendiren bir ilke olduğunun bilincindedirler.

3- Tarafsızdırlar

3.1. Adil yargılamanın gereği olarak, herhangi bir tarafa iltimas göstermeden ve ayrımcılık yapmadan tarafsız bir şekilde hareket ederler.

3.2. Tarafsız hareket etmekle yetinmez, objektif bir bakış açısıyla tarafsızlıklarına ilişkin her türlü kuşkuyu bertaraf edecek bir duruş sergilerler. Yargıya güvenin sağlanması ve sürdürülebilmesi için tarafsız olmak kadar, tarafsız görünmenin de önemli olduğu bilincindedirler.

3.3. Meslekî ve sosyal hayatlarında tarafsızlık ilkesine aykırı düşebilecek her türlü ayrımcı söylem ve davranıştan kaçınır; konuşma ve beden dilini tarafsızlıklarını ihlal etmeyecek biçimde kullanmaya özen gösterirler.

3.4. Sosyal medya başta olmak üzere, kitle iletişim araçları vasıtasıyla yapacakları yorum, değerlendirme ve paylaşımların kolaylıkla amacını aşan sonuçlar doğurabileceğini ve tarafsızlıklarını sorgulanır hale getirebileceğini öngörebilecek hareket ederler.

3.5. Kişisel kanaat ve düşüncelerinin, tarafsızlıklarına gölge düşürmesine izin vermez ve ön yargılı şekilde hareket etmezler. Görevlerini yürütürken ön yargı ve tercihlerinden etkilenip etkilenmediklerini sorgularlar.

3.6. Toplumda, herhangi bir olay ile ilgili olumlu veya olumsuz bir kanaat oluştuğu durumlarda dahi tarafsızlıklarını korurlar.

3.7. Görevlerini yerine getirirken kendileri, yakınları ve sosyal çevrelerini gözetmek amacıyla taraflı davranışlarda bulunmayı reddeder, tarafsızlıklarından ödün vermezler.

3.8. Görevde olan veya görevinden ayrılarak avukatlık, bilirkişilik, arabuluculuk ve benzeri görevler yürüten meslektaşlarına ayrıcalıklı davranmaz, bu yönde bir izlenim oluşturmazlar.

4- Dürüst ve tutarlıdırlar

4.1. Dürüstlük ve doğruluğun, mesleğin gerektirdiği yüksek karakterin vazgeçilmez unsurları olduğunun bilinciyle, gerek meslekî yaşamlarında gerekse sosyal hayatlarında bu yönde bir duruş sergilerler.

4.2. Özü sözü bir kişilikleriyle oldukları gibi görünür ve göründükleri gibi olurlar.

4.3. Mesleki itibarlarının korunması için sözlerini yerine getirmekte hassasiyet gösterirler. Dürüstlüklerine gölge düşürebilecek durumlar içinde bulunmama konusunda özenli davranırlar.

4.4. Neticesinden olumsuz şekilde etkileneceklerini öngörseler dahi gerek iş ve işlemlerinde gerek söz ve davranışlarında doğruluktan ayrılmazlar.

4.5. Yargısal süreçte aleyhine karar verilen taraf da dâhil olmak üzere, dürüstlüklerinden şüphe duyulmamasını sağlayacak şekilde davranırlar.

4.6. Hukuki güvenlik ilkesi gereği uygulamalarında tutarlılığı gözeterek görevlerini yerine getirirler.

4.7. Tutarlılığı sabit fikirliklik olarak yorumlamazlar ve toplumsal değişimleri dikkate alırlar.

5- Yargıya olan güveni temsil ederler

5.1. Kendilerine duyulan güvenin, yargıya olan güvenle doğrudan ve ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğunun bilinciyle bütün işlem, eylem ve kararlarında yargıya güveni temin eder ve güçlendirirler.

5.2. Vakur duruşlarıyla adına karar verdikleri Türk Milleti başta olmak üzere, herkesin kendilerine güven duymasını sağlarlar.

5.3. Görevlerini yaparken kendilerine duyulan güvene halel getirebilecek bir algı, kuşku veya tereddüt oluştuğunu fark ettiklerinde, görevden çekilmelerinin gerekip gerekmediğini azami dikkat ve özenle değerlendirirler.

5.4. Yargıya olan güveni tartışmalı hale getirebilecek veya zedeleyebilecek tutum ve davranışlardan her zaman ve her yerde titizlikle kaçınırlar.

5.5. Özel hayatlarında, meslekî güvenilirliklerine gölge düşürebilecek davranışlarda bulunmama hassasiyet gösterirler.

5.6. İfade özgürlüklerini, yargıya duyulan güveni sarsmayacak ve siyasi tarafgirliğe düşmeyecek biçimde kullanırlar.

6- Mahremiyeti gözetirler

6.1. Mahremiyeti, toplumdaki bilgi saklamak için değil; aksine yargısal süreçte dâhil olanların haklarını koruyarak adaletin yerini bulması amacıyla gözetirler.

6.2. Görevleri nedeniyle vâkif oldukları devlet sırları, ticari sırlar ile kişilere ve kurumlara ait gizli kalması gereken bilgilerin mahremiyetini korurlar.

6.3. Gizli kalması gereken bilgi ve sırları, kendi yararına ya da başkalarının yarar veya zararına olabilecek şekilde kullanmazlar. Bu bilgilerin mahremiyetini sosyal medya veya başka bir yolla ihlal etmezler.

6.4. Adliye personeli başta olmak üzere, görevleri gereği gizli kalması gereken bilgilere erişim imkânı olanların, gizliliğe riayet etmesini sağlarlar.

6.5. Gizli kalması gereken bilgileri doğru belirlerler. Mevzuatta öngörülen açıklık ve şeffaflık ilkeleri; lekelenmeme, bilgi edinme ve savunma hakları; basın, haber alma ve ifade özgürlükleri ile

mahremiyetin karşı karşıya geldiği hallerde, kişilerin şeref ve itibarı ile kamusal yarar arasındaki hassas dengeyi gözeterek hareket ederler.

6.6. Yargıya teslim edilen bilgi ve sırların korunduğuna ilişkin güveni temin eder, bu bilgilerin ve sırların gizliliğini görevleri sona erse dahi gözetirler.

7- Mesleğe yaraşır şekilde davranırlar

7.1. Mesleklerinin yaşamlarına kattığı değer ve yüklediği sorumluluğun bilinciyle görevlerinin gerektirdiği hassasiyetle davranırlar.

7.2. Meslekî ve sosyal ilişkilerinde muhataplarına karşı saygı ve nezaket ilkeleri çerçevesinde hareket eder, söz ve davranışlarının onlar üzerindeki etkisini gözetirler.

7.3. Toplumun kendilerinden yargı hizmetinin kaliteli sunulmasının yanı sıra erdemli olmalarını da beklediğinin bilincindedirler.

7.4. Olaylar ve durumlar karşısında uzlaştırıcı bir dil kullanır, sağduyulu ve temkinli davranırlar.

7.5. Görevin yerine getirilmesi sırasında, diğer meslektaşlarla uyum, işbirliği ve karşılıklı saygı içinde çalışarak verimli bir iş ortamı oluşturlar.

7.6. Meslekî bilgi ve deneyimlerini meslektaşlarıyla paylaşma hususunda istekli davranırlar.

7.7. İfade özgürlüğü kapsamında yazılı, görsel, işitsel ya da sosyal medyada düşüncelerini açıklarken veya paylaşımlarda bulunurken, mesleğin gerektirdiği etik ilkelere uygun hareket ederler.

7.8. Meslekî işleyişe ilişkin konular ile yargı kararlarına dair yorum ve değerlendirmelerinde yapıcı ve ölçülü olurlar. Meslektaşlarının yetkinliklerini, yargının saygınlığına ve yargıya olan güvene zarar verebilecek şekilde tartışmaya açmazlar.

7.9. Görevin yerine getirilmesiyle ilgili olan veya ilgili görülebilecek herhangi bir hediye, bağış, borç, yardım ya da iltimas kabul etmezler. Konumları ve mesleklerinin sağladığı nüfuzdan fayda sağlamazlar. Yakınlarının ve birlikte çalıştıkları personelin de bu hususa riayet etmelerini sağlarlar.

7.10. Hizmet gereklerini gözeterek kamu mal ve hizmetleri ile insan kaynaklarının en etkili ve doğru biçimde, amacına uygun olarak kullanılmasını temin ederler.

7.11. Meslekî saygınlığın korunabilmesi için özel hayatlarına gereken dikkati gösterirler.

7.12. Özel hayatlarında iletişim içinde oldukları kişilerin, işlem ve kararlarını etkilemesine fırsat vermedikleri gibi etkileme güçleri bulunduğu izlenimine yol açabilecek tavır ve davranışlardan da kaçınırlar. Herhangi birinin de bu izlenimi oluşturmaya imkân tanımazlar.

7.13. Sosyal hayatlarının gereği olarak içinde bulunacakları ortam ve mekânları titiz bir şekilde seçmek suretiyle mesleki saygınlıklarını korurlar.

8- Yetkindir ve mesleklerinde özenli davranırlar

8.1. Görevlerini vicdani kanaatleri doğrultusunda, ahlaki olgunluklarına, ehliyet ve liyakatlerine yaraşır şekilde yaparlar.

8.2. Kararlarının veya işlemlerinin, bu tasarruflardan etkilenenlerin dünyasında ve toplum üzerinde bırakacağı tesirin farkındadırlar. Bu nedenle, bütün meslekî faaliyetlerinde gereken dikkat, önem ve özeni gösterirler. Her soruna çözüm odaklı ve aynı duyarlılıkla yaklaşırar.

8.3. Kararlarını hakkaniyetle verebilmek için gerekli bütün bilgi kaynaklarına ulaşmaya ve işlemlerini yeterli gerekçelerle desteklemeye özen gösterirler.

8.4. Meslekî bilgilerini güncel tutmak ve geliştirmek amacıyla gerekli eğitimleri alma; alanıyla ilgili akademik çalışmaları, ulusal ve uluslararası alandaki hukuki gelişmeler ile yargı içtihatlarını takip etme konusunda kendilerini sorumlu hissederler.

8.5. Meslekî yetkinliklerini arttırmanın, dış etkilere bağımsız olarak karar vermelerine katkı sağlayacağını bilirler.

8.6. Görevlerini adaletin tecellisini geciktirmeyecek şekilde ve makul sürede yerine getirirler.

8.7. Görevlerine bağılılıkları, gayretleri ve çalışkanlıklarının yanı sıra davranışlarına gösterdikleri özen ile de meslek etiği yönünden örnek olurlar.

8.8. Çalışma saatlerini verimli kullanır, kamu hizmetini aksatmamak için azami özen gösterirler. Zamanın herkes için değerli olduğunu bilir ve bu konuda duyarlı davranırlar.

8.9. Atama, yer değıştirme ve özlük haklarına ilişkin diğere hususlarda, hak ve adalete uygun düşmeyen bir istekte bulunmazlar.

Bu bildirge, Türkiye Cumhuriyeti hâkimleri ve savcılarının takip edecekleri etik ilkeleri belirleyen bağlayıcı bir belgedir. Hâkimler ve savcılar, bu bildirgede belirtilmeyen bir durumla karşılaştıklarında, takip etmeye onur ve vicdanları üzerine söz verdikleri yukarıdaki ilkelerin ruhuna uygun davranırlar.²

Türk Yargı Etiği Bildirgesi; hâkimler ve savcılarının, adına karar verdikleri Yüce Türk Milletine ve O'nun her bir ferdine verilmiş sözüdür.

---

² Hâkimler ve Savcılar Kuruluna, yargı etiği konusunda karşılaşılabilecek tereddütler hususunda başvurulabilir.